

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 111. Quid addendum sit circa scientiam, peritiam linguæ, gradum quandoque prærequisitum in Beneficiando.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42600

ficium, *caſ. 5.* Infames infamiâ juris, ſi non ſint declarati per ſententiam, licet provideri non debeant, tamen proviſio eorum non eſt irrita ipſo jure, & ſi confirmetur, antequam proviſus decernatur infamis, proviſio rectè eſt confirmata, licet ob delictum poſtea puniri poſſit etiam privatione beneficii ſed ſi infamia eſt latæ ſententiæ, proviſio infamati eſt ipſo jure nulla, quamvis ante declarationem ſit tolerata ab Eccleſia: & ideo acta per jurisdictionem talis proviſi valent ex titulo publici officii, at tamen per ſubſequentem declarationem criminis infamantis, ipſo jure ruit proviſio & confirmatio, ſuntque irrita omnia acta proviſi privata & non provenientia ex officio. Quod ſi quis infamis provideatur poſt ſententiam declaratoriam criminis, cui annexa eſt infamia ipſo jure, proviſio eſt nulla nec toleratur, ſed omni effectu caret, ita de electione *Paſſ. c. 25. n. 595.*, quod ſimiliter valet de aliis proviſionibus, poſſuntque hæc videri per partes explicata apud *Leur. q. 340. & ſeqq.*

788 §. III. Putant *Nav. Rodrig. Mirand. & alii* cum *Barb. de Pot. Ep. alleg. 43. n. 30.*, Episcopum aut Prælatum poſſe cum ſubdito beneficiando diſpensare in infamia, ſed dicendum eſt tantum poſſe diſpensare in effectibus, quos cauſat infamia, nam infamia facti, quamdiu non purgatur, eſt impedimentum quaſi de jure naturæ excludens à beneficio, uti rectè *Paſſ. n. 540.*

789 Q. 111. Quid addendum ſit circa ſcientiam, peritiam linguæ, gradum quandoque prærequiſitum in beneficiando. R. *Seqq.*

§. I. In genere, tanta requiritur ſcientia, quæ cum ordinariis auxiliis divinis & conſiliis humanis ſufficiat ad prudenter exequendum officium dignitatis vel beneficio annexum, alioqui tam promovens quam

quàm promotus peccat mortaliter, *Suar. Mirand. Garc. Leur. p. 1. q. 242.*; ubi in qq. seqq. declarat in specie, quæ scientia requiratur ad Clericatum, beneficium simplex, Dignitates, Canonicatus, Parochiam, Abbatiam, Episcopatum: & si horum omnium promotio fiat cum defectu scientiæ, non est ipso jure irrita sed irritanda, *Leur. q. 249.*; hinc si titulum beneficii obtinuerint, non tenentur fructus interea perceptos restituere; promotores tamen tenentur reparare damna ideo causata Ecclesiæ, *Nav. Az. Less. Garc. p. 7. c. 7. n. 26.* Quòd si quis nequidem sciret legere latinè, illius præsentatio ad beneficium est ipso jure irrita, arg. *Cap. ult. De temp. ord. in 6.*, quia, uti dicitur *Cap. Illiteratos, dist. 36., literis carens sacris non potest esse aptus Officiis.* Si autem legere & scribere sciat, sed non intelligat, est irritanda, imò & irrita, si sit beneficium curatum vel Cathedrale, *Laym. Leur. p. 2. q. 263.* Et defectum omnis literaturæ esse juris divini ac omnino indispensabilem putant *Felin. Maj. Turrecr. Paris. apud Leur. p. 3. q. 358.*, potestque etiam de hoc videri *p. 1. q. 257.* Et ubi nescitur de scientia vel literatura sufficiente, promovendus tenetur eam probare acceptato examine, *Lott. Leur. p. 1. q. 251.*

§. II. Ignorans idioma loci, est per *Reg. 19. Can. 790* cel. incapax beneficii curati in tali loco, cum debeat etiam verbo pascere gregem, nisi fortè Papa conferens, v. g. Episcopatum, & hoc sciens, censeatur dispensare. Idem tenent *Gom. Chok* & alii de Vicariis perpetuis, beneficiis electivis, commendis, si sint beneficia curata, non autem si curata non sint. Vide *Leur. p. 3. q. 354.*, ubi etiam notat in quibusdam Regnis non posse conferri exteris, licet idioma noverint.

§. III. Pro Cathedralibus Ecclesiis requiritur *791*
Bb § gradus

gradus Doctoris vel Licentiati in Theologia aut iure Canonico, vel saltem publicum alicujus Academiae testimonium de idoneitate ad alios docendos, 1. ad Episcopatum: 2. Ad Scholasteriam, ubi Seminarium est, nec instituti sunt alii præceptores, *Trid. Ses. 23. c. 18. de Ref.* 3. Ad Archidiaconatum habentem annexam Curam animarum vel Jurisdictionem, *Trid. Ses. 24. c. 12.*, addens tamen, *ubi id fieri potest.* 4. Ad Archipresbyteratum, cui annexa est Jurisdictio, *Barb. ad Trid. supra.* 5. Ad Canonicatum, cui annexus est poenitentiarius, *Trid.*, addens tamen posse esse alium, qui aptior pro loci qualitate reperitur. Hortatur etiam *Trid.*, ut Decani alique dignitatem habentes, item media saltem pars Canonorum in Cathedralibus & insignibus Collegiatis sit graduata, id tamen non præcipit, *Barb. Garc. Lott. Leur. p. 1. q. 252.* Vide etiam *Menoch. de arbit. judic. cas. 425.*

792 §. IV. Debet ille gradus esse susceptus in publica Universitate studii generalis, *Lott. l. 3. q. 7. à n. 123.* Quamvis autem mens *Trid.* sit, ut non ad tantum gradum, sed etiam competentem scientiam, *Lott. à n. 50.*; si tamen quis habens gradum careret scientiâ, validè provideretur, *Az. Barb. Garc. Castrop. T. 13. D. 4. p. 6. n. 19.*; nec privari posset vi legis positivæ, nam observata est per suspensionem gradus, *Passer. de Elect. c. 25. n. 36.* Quod si gradus susceptus sit irritus, quia neglectum est aliquid ad valorem præmittendum, provisio etiam irrita est ipso facto, *Az. Garc. Castrop. Leur. q. 254.*; putat tamen *Sanch. in Conf. l. 2. c. 1. D. 57.* si quis contra statuta Universitatis, v. g. fieret Magister artium, antequam esset immatriculatus, vel Baccalaureus, si reliqua haberet, non peccaturum graviter, neque Magisterium ideo fore irritum.

§. V. Si expressè non dicatur, quòd gradus de- 793
beat esse antè susceptus, uti si fundatio sic habeat,
hoc beneficium non conferatur nisi Doctori Theolo-
gia, non est opus, ut talem gradum priùs habeat,
sed sufficit, ut tempore provisionis sit habilis ad il-
lum statim comparandum, cum obligatione com-
parandi, *Less. l. 2. c. 34. n. 106.* Ratio est, quia præ-
sumitur talem fuisse mentem fundatorum, cum gra-
dus actualis non faciat idoneum; & alioquin sæpe
excluderentur digniores, qui fortè gradum actu
non habent. Et quando dicitur, ut gradus aut cer-
tus Ordo suscipiatur intra annum, tempus non cur-
rit nisi à die obtentæ pacificæ possessionis, quia in-
certus de beneficio exponi non debet periculo per-
dendi sumptus aut subeundi onera sine beneficio,
Luca d. 42. n. 12.

Q. 112. *Quid addendum sit circa ætatem re-* 794
quisitam ad beneficia. R. Seqq.

§. I. Certa ætas non requiritur ad Capellanas
laicas aliasque etiam pias dispositiones, quæ non
subiiciuntur potestati Superioris Ecclesiastici, uti di-
ctum est n. 235. Nec ad pensiones, nisi per accidens
septennium, si debeat esse Clericus, *Luca de benef.*
d. 95. Etiam ad Papatum non requiritur certa ætas,
Castrop. T. 13. d. 4. p. 3. n. 1. Ad Cardinalatum
sufficit ætas necessaria Ordini annexo, & hoc tan-
tùm ex decencia, quia Papa potest, etiam rationa-
biliter, in ætate minore creare Cardinalem, *Barb.*
Castrop. Leuv. p. 1. q. 221. Ad Episcopatum requi-
rit *Trid. Sess. 7. c. 1. de Ref. ex Cap. Cum in cunctis,*
de Elect. annum 30. completum, sed in regno Gal-
liæ ex Concordatis cum *Leone X.* sufficit, ut Epi-
scopus eligendus inchoarit 27. annum, *Castrop. n. 2.*

§. II. Ad omnia beneficia etiam simplicia requi- 795
rit *Trid.* annum 14. inceptum, *Navar.* tamen apud
Dianam